

seender, kan dette System, foruden at vække nogen Misnøje, let medføre en vis Usikkerhed hos Publikum med Hensyn til, hvad der kan kasseres og hvad ikke.

Da Politiet — navnlig her i Jurisdiktionen, hvor der kun haves 1 Betjent — ikke i Løbet af den foreskrevne 1 Maaned kan naa at tage Syn over alle Arbejderboliger (her findes polske Arbejdere paa 189 Steder i et Antal af ca. 1,100), vilde det formentlig være mere hensigtsmæssigt at lægge det egentlige Tilsyn i Hænderne paa Fabrikinspektøren, der vilde have at give Politiet Indberetning om Resultatet af Eftersynet, hvorefter Politiet gav de forsømmelige de fornødne Paalæg og eventuelt konfererede med Distriktslægen, naar Talen var om daarlige og sundhedsfarlige Boliger o. l.

Ved Loven er der hjemlet Arbejdere og Arbejdsgivere Ret til ved Politiretten at søge Tvistigheder udjævnede, eventuelt at forlange en Kendelse, der tilkender (dem) Erstatning (hos hinanden), og medens denne Bestemmelse som Følge af Forholdenes Natur næsten altid vil være virksom overfor Arbejdsgiveren som den besiddende, er den kun til liden Gavn for denne, naar hans Arbejdere, hvad ikke sjælden sker, uden nogen egentlig Grund forlade hans Arbejde, da hans Erstatningskrav som oftest intet er værd, og han intet Middel har til at faa sine Arbejdere tilbage i Tjenesten. Disse kunne, uden at paadrage sig nævneværdige Ulemper, forlade deres Arbejde og tage Arbejde andetsteds.

Der savnes saaledes formentlig et Strafansvar for Kontraktbrud fra Arbejderens Side.

Herredsfogden i *Lollands Nørre-Herred* (Nakskov) udtaler bl. a. følgende:

1. Det turde formentlig være heldigt, hvis Loven kom til at indeholde nærmere Bestemmelser om, hvilke *Legitimationspapirer* de heromhandlede Arbejdere bør være i Besiddelse af, for at det kan tillades dem at tage Ophold her i Landet, idet de ganske almindeligt holdte Bestemmelser i saa Henseende i Fremmedloven af 10. Maj 1875 netop for disse Arbejders Vedkommende giver Anledning til megen Tvivl.

Jeg gaar ud fra, at et Legitimationspapir, for at kunne tages for gyldigt, maa være udstedt af en offentlig Myndighed og indeholde et Signalement af den paagældende, da jo ellers al Garanti falder bort; men nu bliver Spørgsmaalet, om det ikke bør være udfærdiget af Øvrigheden i den paagældendes *eget Hjemland*. Dette Spørgsmaal har betydelig praktisk Betydning; thi netop i den senere Tid forekommer det oftere og oftere, at Polakker fra Galizien, som jo udgøre Hovedsummen af de ankommende Landarbejdere, ingen Legitimation besidde fra østrigske Myndigheder, men derimod kun et Slags Legitimationskort, som er udstedt af den tyske Øvrighed og for længere eller kortere Tid tillader dem at opholde sig i *Tyskland* og arbejde sammesteds.

Jeg formener det endvidere heldigt, om Loven fastsætte, at hvis der her i Riget skulde tages Hensyn til et Legitimationspapir, maatte det være udstedt i et af de europæiske Hovedsprog (Fransk, Engelsk, Tysk, Italiensk, Svensk), som nogenlunde almindeligt kendes her i Landet, eller ogsaa være ledsaget af en behørig bekræftet Oversættelse paa Dansk. Det hænder undertiden, at der præsenteres Papirer i det russiske eller polske Sprog, som jo Politimyndighederne her ikke kunne forstaa.

2. Det tør vel siges, at de moralske Kvalifikationer hos en stor Del af de polske Arbejdere i de senere Aar har været i en sørgelig Nedgang, og at man bestandig bliver mere og mere udsat for at overfyldes her af de sletteste og mest vagabonderende Eksistenser, som netop af den Grund tage bort fra deres Hjemland, om man end naturligvis ogsaa træffer hæderlige, baade Mænd og Kvinder, mellem Polakkerne. Jeg tror, at det netop af Hensyn til de paapegede Mangler vilde være heldigt, hvis der kunde etableres en *Politisation i Gedser*, hvorover jo det aldeles overvejende Antal indvandrer, og hvor man ligestraks, inden Polakkerne fik Lov til at komme videre ind i Landet, kunde lade dem forevise deres Legitimationer, og hvis disse vare i Uorden, straks med næste Færgesende dem tilbage. Herved vilde man spare sig betydelige Omkostninger, som paaløber, naar de senere skulle udsendes, og som jo navnlig vil vokse nu, da de tyske Myndigheder forlange, at udviste Polakker skulle beforders lige til deres Hjemlands Grænser for dansk Regning. Alt dette vilde jo undgaaes, naar Arbejderne straks kunde afvises i Gedser, og naar Rygtet herom blev bekendt i Tyskland og Galizien, særlig for de derværende Agenturer, vilde det vistnok hurtigt have den gode Virkning, at Legitimationen var i Orden straks ved Ankomsten her til Landet. Kunde der tillige finde en Lægeundersøgelse Sted i Gedser paa lignende Maade, som jo Tilfældet f. Eks. er for arbejdssøgende Personer, der ville ind i de nordamerikanske Fristater, var dette sikkert heller ikke af Vejen.